Člověk jako „vnitřní dění“ / Život jako „vnitřní dění“
Ladislav Hejdánek
This is a part of the original document:
2011
jedná se o část původního dokumentu:
2011

- myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 15. 12. 2011
- philosophical diary – record, Czech, origin: 15. 12. 2011

Člověk jako „vnitřní dění“ / Život jako „vnitřní dění“

José Ortega y Gasset v jedné své přednášce říká: „Člověk, život, je vnitřním děním a ničím jiným; to je zřejmé.“ (Mýtus o člověku za technikou, in: Úvaha o technice, Praha 2011, str. 75–76.) To je ovšem závažná chyba, která vrcholí ve slovech „a ničím jiným“. Člověk, ostatně tak jako všechno živé, nemůže existovat bez těla a tedy bez vnějšku, i když samozřejmě není *pouhým* vnějškem. Rozhodně tomu však nelze rozumět tak, jako by život byl pouze záležitostí nitra, něčím pouze vnitřním, co by vnějškem, „tělem“ bylo jen nějak opouzdřeno (nebo vyztuženo). Právě tímto nesprávným způsobem bývala chápána „duše“. Život není možný bez vnějšku, ale není možný ani jako tělo (vnějšek) plus duše, plus nitro. Karteziánský dualismus, který degradoval organické tělo na pouhý „stroj“, je hrubou chybou, která ovšem stále ještě v téměř nezničitelných reliktech přežívá anebo znovu ožívá. Člověk žije jakožto živé tělo, nikoli jako „duše“, která ono tělo jen „oživuje“ a „oduševňuje“. Tak to je ostatně i v případě jiných organismů: život nepřichází do těla zvenčí, vnějšek nikdy nedokáže produkovat nitro, ale život nelze ani odvozovat z čehokoli, co bychom mohli pojímat jako „vnitřní“ či „niterné“. Pokud akceptujeme, že je možná „ryzí nepředmětnost“, nemělo by smyl jí připisovat život (leda jako něco docela jiného, než co běžně jako „život“ známe); prakticky totéž ostatně platí o pohybu a změně.

(Písek, 111215–2.)